

ההתחמקות הגדולה

נתניהו אינו האחראי היחיד למדיניות ההכלה, אך מדיניותו היא שהביאה לחיזוק האדיר של חמאס וחיזבאללה ■ ונתניהו, כמו נתניהו, מתכוון לגלגל את כובד האשמה לדרג הצבאי - ואסור לאפשר לו לבצע את זמנו

כאמור, נתניהו אינו האחראי היחיד למדיניות ההכלה. כבר בתקופת ממשלת אולמרט, כאשר אהוד ברק מנע את הפלת חמאס, היו בצה"ל תומכים לעמדתו (אף שהיו גם דעות אחרות). מאז חלחלה כנראה תרבות ההכלה לצה"ל, כשהיא נתמכת על ידי היסטוריה של גלגול האחריות לדרג הצבאי, גם כאשר עיקר האחריות רובצת על הדרג המדיני (אף שגם הדרג הצבאי לא פטור מאחריות). הראשון ששילם את מחירה של מלחמת יום הכיפורים היה הרמטכ"ל דאז דוד (דדו) אלעזר, שוועדת אגרנט המליצה על סיום תפקידו.

במלחמת לבנון השנייה שילם את המחיר הרמטכ"ל דן חלוץ, שהתפטר למרות תוצאותיה החיוביות של מלחמה זו. היה זה אחרי פרסום דוח הביניים של ועדת וינוגרד, שעל התנהלותה ומסקנותיה לא ראוי להרחיב את הדיבור. די לציין שהוועדה הבינה את התוצאות השליליות של מדיניות ההכלה, ובכל זאת לא ראתה מקום להסתייג ממנה, שכן היו לה, לדעת הוועדה, גם יתרונות.

מבחינה זו, ממשלת אולמרט ודן חלוץ עצמו (שהסתייג ממדיניות ההכלה) גילו תבונה רבה יותר מזו של הוועדה. מכל מקום, התוצאות של הוועדה הצטרפו למסקנה שבמישור האישי עדיף לבעלי התפקיד לנקוט את מדיניות ההכלה. מדיניות זו מסייעת לשקט יחסי בטוח הקצר, ויוצרת סכנה גדולה בטווח הארוך. כל מה שנדרש מבעל התפקיד הוא לקוות שהפיצוץ, המגיע בטווח הארוך, יתרחש אצל בעל התפקיד הבא.

הפעם התרחש הפיצוץ הנורא בזמנו של נתניהו, כלומר במשמרת של האחראי העיקרי למה שאירע. אבל נתניהו כמו נתניהו, מתכוון להתחמק מאחריות ולהטיל את כל משקלה על הדרג הצבאי. אין ספק שהאחריות למה שאירע מוטלת גם על מערכת הביטחון, ואישים בתוכה יידרשו להסיק את המסקנות. אולם הדבר איננו גורע מהאחריות הגדולה בהרבה של ראש הממשלה, המנסה בכל דרך להתחמק ממנה. מבחנה הגדול של ישראל הוא ביכולתה למנוע את ההתחמקות של נתניהו מאחריותו. במניעה זו תלוי במידה רבה עתידה של ישראל. ❖

tguvot@maariv.co.il

חמורה עד שתגרום זעקה בציבור הישראלי. אהוד ברק גרם לנסיגת צה"ל מלבנון, והכריז שיגיב בחומרה על כל פגיעה מתחום לבנון. בתוך זמן קצר התברר שהוא עושה את ההפך. ברק בחר שלא להגיב על תקרית חמורה שאירעה באוקטובר 2000, ובה תקף חיזבאללה סיור של צה"ל וחטף ללבנון שלושה חיילים, שכפי שהתברר לאחר מכן נהרגו בתקרית.

מדיניות ההכלה (ההבלגה) העניקה לחיזבאללה יתרונות אדירים, אפשרה לו להתעצם צבאית ולפעול באין מפריע לאורך הגבול. מדיניות זו נקטעה באופן זמני על ידי ממשלת אהוד אולמרט, שיצאה למלחמת לבנון השנייה, מלחמה שרק היום יודעים להעריך את תוצאותיה החיוביות. אבל ב-2009 חזר נתניהו לראשות הממשלה, ויחד איתו חזרה מדיניות ההכלה שלו ושל אהוד ברק, שר הביטחון בממשלה שהקים נתניהו באותה שנה.

התוצאה היא שבתקופת נתניהו עלה בידי חיזבאללה להתחזק, להגדיל בצורה דרמטית את מלאי הרקטות שברשותו ולהתעלם מהחלטת האו"ם המגבילה את נוכחותו ליד הגדר. ובימים אלה אנו עדים ליצירתה של "צועת ביטחון", שבאופן טרגי הוקמה בתחומה של ישראל הקטנה כשהיא מושתתת על הרס החיים בצפון ועל פינוי יישובים בגבול לבנון. כך הביאה מדיניות נתניהו לחיזוק אדיר של חמאס בדרום ושל חיזבאללה בצפון. ישראל נחשפה לסכנה של מלחמה בשתי חזיתות, סכנה שמתממשת בימים אלה.

לנוויל צ'מברלין, שביקש לרצות את היטלר. נתניהו לא הבין שיש לנו עסק עם אויב שרוצה בהשמדתנו, ובדומה לצ'מברלין לא הבין שזהו אויב שלא ניתן לרצותו - וכל ניסיון לעשות זאת רק מחזק אותו.

נתניהו הוא גם אחראי מרכזי, אם כי בפירוש לא היחיד, לתרבות ה"הכלה" שפשטה בישראל וחדרה לשורות צה"ל. כך, למשל, ביולי 2020, בימי ממשלת נתניהו-גנץ, חדרה להר דב חוליית מחבלים, כנראה בכוונה לפגוע בחיילי צה"ל. הכבישים נסגרו, והחיים באזור שותקו לשעות אחדות. המחבלים אותרו והיו במעקב. לבסוף נפתחה אש והם נמלטו. איש מהם לא נפגע. הרושם הוא שהדבר נעשה מתוך כוונה ברורה שלא לפגוע בהם, כנראה כדי שלא להרגיז את חיזבאללה.

בקיפון, התברר שישראל מורתעת, ואילו ההישגים של מלחמת לבנון השנייה מוסמסו לחלוטין. דוגמה אחרת מתקופת נתניהו היא היעדר תגובה ממשית לטפטופי הרקטות מרצועת עזה ולבלוני השריפה שנשלחו מהרצועה.

לשבת בשקט

נתניהו לא המציא את תרבות ה"הכלה" (או ההבלגה), שהיא לשון מכובסת לכך שישראל מורתעת. משמעותה של מדיניות זו היא שישראל לא תגיב להתגרות ולפגיעות מהצד השני, למעט במקרים שבהם הפגיעה תהא כה

בנימין נתניהו ממשיך בתמרונים ובתירוצים האמורים לאפשר לו להמשיך בתפקידו. הוא מתכחש למדיניות שהנהיג מיום שנבחר לראשות הממשלה, בשנת 2009, ועד לשבת השחורה שבה מוטט חמאס את הגדר שהקימה ממשלתו, וביצע טבח נורא בתושבי העוטף ובכל מי שפגש בדרכו.

בהצהרה לציבור במוצאי שבת האחרונה הוא הסביר: "יש כאן טעות בדרך שבה מציגים את המדיניות. המדיניות לא הייתה להכיל או לחזק את חמאס. המציאות הייתה להלום בו, לכתוש אותו ולכסח אותו... כיסחנו אותם, אבל לא עקרנו אותם".

נתניהו, המזלזל באינטליגנציה ובזיכרון של שומעיו, מספר נסים ונפלאות על הישגיו, על מציאות של "לכתוש" את חמאס "ולכסח אותו". הוא מנסה ליצור מציאות מדומינת ולשכנע את הציבור בקיומה. אולם במציאות האמיתית, שאותה חוונו בשבת השחורה, התברר שהחמאס התחזק מ"כתישה" ל"כתישה" ומ"כיסוח" ל"כיסוח".

כדאי להזכיר, כאשר נתניהו זכה בראשות הממשלה, לא היה לחמאס אפילו אחוז אחד מהמנהרות שצה"ל חייב כיום להתמודד איתן, וגם לא צבא ורקטות בהיקף שאליו הגיע לקראת מערכה זו. כאשר נתניהו התמודד ב-2009, הוא הבטיח להפיל את חמאס. באותם ימים ניתן היה לעשות זאת במחיר נמוך בהרבה מהמחיר הנורא שאנו משלמים היום. אבל לנתניהו הייתה מדיניות הפוכה של חיזוק חמאס, ושל הזרמת כספים לרצועת עזה, שמצאו את דרכם לבניית מנהרות.

והיה עוד "כיסוח". נתניהו הוא זה שהחליט על שחרור למעלה מ-1,000 מחבלים, ובראשם יחיא סנוואר, בתמורה לחיילי ישראלי חטוף אחד. זו הייתה תרומתו לבניין חוט השדרה של שלטון חמאס בעזה.

נתניהו גם יודע לערוך השוואות היסטוריות. הנשיא האמריקאי פרנקלין רוזוולט לא נדרש להתפטר אחרי ההתקפה היפנית על הצי האמריקאי בפרל הארבור, והנשיא ג'ורג' בוש לא נדרש להתפטר אחרי הפיגוע הנורא במגדלי התאומים בספטמבר 2001. אלא שרוזוולט לא תמך בפינים ולא שלח להם כספים, ואף להפך, הטיל עליהם סנקציות כלכליות, לרבות אמברגו על יצוא נפט ליפן. הנשיא בוש לא תמך בתנועת הטרור של אוסמה בן לאדן ולא שחרר 1,000 מאנשיו.

הרמיון ההיסטורי האחד הוא בין נתניהו

נתניהו ולוחמות מגדוד קרקל, השבוע. חמאס התחזק בין "כתישה" ל"כיסוח" צילום: קובי גרדון, לע"מ